

PM Rotel IX (Dnr KS 2021/1349)

Promemorian - Miljösanktionsavgift för överträdelse av förbud mot användning av växtskyddsmedel på vissa platser samt krav på tillstånd vid användning av växtskyddsmedel i handelsträdgårdar

Remiss från Miljödepartementet
Remisstid den 14 februari 2022

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

I promemorian föreslås att en miljösanktionsavgift ska införas för överträdelse av förbud mot användning av växtskyddsmedel. Detta innebär att det kommer att krävas ett kommunalt tillstånd för att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel i handelsträdgårdar och andra kommersiella trädgårdar dit allmänheten har tillträde. En övergångsbestämmelse till förordningen (2021:229) om ändring i förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel föreslås.

Bakgrunden till förbudet är dels miljökvalitetsmålet *Giftfri miljö*, dels ett uppdrag till Kemikalieinspektionen att ta fram och genomföra en handlingsplan för en giftfri vardag (M2015/00375) och Kemikalieinspektionens analys av behovet av att begränsa icke yrkesmässig användning av kemiska växtskyddsmedel.

Från och med den 1 oktober 2021 gäller enligt 2 kap. 37 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel förbud mot användning av växtskyddsmedel på ängs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja samt på skolgårdar, förskolor, lekplatser, parker, trädgårdar eller andra rekreationsområden som allmänheten har tillträde till. Dessutom finns förbud mot användning av växtskyddsmedel inom koloniträdgårdsområden och i växthus som inte används yrkesmässigt samt på tomtmark för bostadshus i hemträdgårdsmiljö.

Miljödepartementet föreslår att ytterligare bestämmelser ska träda i kraft den 1 maj 2022 som innebär att en miljösanktionsavgift ska införas för överträdelse av förbud vid användning av växtskyddsmedel och att avgiften ska vara 20 000 kronor om överträdelsen för yrkesmässig verksamhet och 5 000 kronor i andra fall. Vidare föreslås ett förbud mot att utan tillstånd yrkesmässigt använda växtskyddsmedel i handelsträdgårdar och andra kommersiella trädgårdar dit allmänheten har tillträde.

Kravet på kommunalt tillstånd vid yrkesmässig användning av växtskyddsmedel i handelsträdgårdar och andra kommersiella trädgårdar berör yrkesmässiga användare och näringsidkare som säljer växtskyddsmedel eller erbjuder tjänster inom

trädgårdsområdet. Berörda myndigheter är kommunerna och i viss mån även mark- och miljödomstolarna. Vidare berörs kommunala nämnder som tillstånden söks hos men även tillsynsverksamhet som utövas av kommunerna.

Miljödepartementet har remitterat promemorian till staden för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Miljöförvaltningen har svarat med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till att införa kommunala tillstånd för användning av växtskyddsmedel och sanktionsavgifter för överträdelser och anser att förslaget bidrar till att uppnå det nationella miljökvalitetsmålet Giftfri miljö samt ligger i linje med Stockholm stads miljöprogram och mål om Ett giftfritt Stockholm. *Miljöförvaltningen* anser förslaget är ett mer effektivt styrmedel än nuvarande påföljder samt delar utredningens syn att det är bra att återinföra tillståndsplikt för användning av växtskyddsmedel i handelsträdgårdar. Vidare har förvaltningen redaktionella synpunkter för ökad tydlighet.

Mina synpunkter

Stockholms stad ska vara en giftfri stad. Det fastslår mål nummer sju i stadens miljöprogram. Målbilden är, i enlighet med det nationella miljökvalitetsmålet Giftfri miljö, att förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället inte ska hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. I stadens kemikalieplan 2020-2023 stipuleras vidare att staden ska sköta parker och annan växtlighet utan användning av växtskyddsmedel.

Sedan den 1 oktober 2021 gäller förbud mot användning av växtskyddsmedel på ängs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja samt på skolgårdar, förskolor, lekplatser, parker, trädgårdar eller andra rekreationsområden som allmänheten har tillträde till. Samt förbud mot användning av växtskyddsmedel inom koloniträdgårdsområden och i växthus som inte används yrkesmässigt samt på tomtmark för bostadshus i hemträdgårdsmiljö. I promemorian föreslår Miljödepartementet ytterligare bestämmelser som innebär att en miljöstraffavgift ska införas för överträdelse av dessa förbud. Vidare föreslås ett krav på kommunalt tillstånd vid yrkesmässig användning av växtskyddsmedel i handelsträdgårdar och andra kommersiella trädgårdar dit allmänheten har tillträde.

Jag ställer mig positiv till förslagen som kan bidra till en ökad efterlevnad av nuvarande bestämmelser samt minska spridningen och exponeringen av växtskyddsmedel. Det är ytterligare ett steg i rätt riktning som för oss närmre Stockholms och Sveriges mål om en giftfri miljö.

Avslutningsvis vill jag lyfta miljöförvaltningens önskemål om att tydliggöra övergångsbestämmelserna genom att addera till stycke två att det gäller den äldre lydelsen och inte nuvarande lydelse.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 9 februari 2022

KATARINA LUHR

Bilaga

Promemorian Miljösanktionsavgift för överträdelse av förbud mot användning av växtskyddsmedel på vissa platser samt krav på tillstånd vid användning av växtskyddsmedel i handelsträdgårdar

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

I promemorian föreslås att en miljöstraffavgift ska införas för överträdelse av förbud mot användning av växtskyddsmedel. Detta innebär att det kommer att krävas ett kommunalt tillstånd för att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel i handelsträdgårdar och andra kommersiella trädgårdar dit allmänheten har tillträde. En övergångsbestämmelse till förordningen (2021:229) om ändring i förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel föreslås.

Bakgrunden till förbudet är dels miljö kvalitetsmålet *Giffrifri miljö*, dels ett uppdrag till Kemikalieinspektionen att ta fram och genomföra en handlingsplan för en giftfri vardag (M2015/00375) och Kemikalieinspektionens analys av behovet av att begränsa icke yrkesmässig användning av kemiska växtskyddsmedel.

Från och med den 1 oktober 2021 gäller enligt 2 kap. 37 § förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel förbud mot användning av växtskyddsmedel på ängs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja samt på skolgårdar, förskolor, lekplatser, parker, trädgårdar eller andra rekreationsområden som allmänheten har tillträde till. Dessutom finns förbud mot användning av växtskyddsmedel inom koloniträdgårdsområden och i växthus som inte används yrkesmässigt samt på tomtmark för bostadshus i hemträdgårdsmiljö.

Miljödepartementet föreslår att ytterligare bestämmelser ska träda i kraft den 1 maj 2022 som innebär att en miljöstraffavgift ska införas för överträdelse av förbud vid användning av växtskyddsmedel och att avgiften ska vara 20 000 kronor om överträdelsen för yrkesmässig verksamhet och 5 000 kronor i andra fall. Vidare föreslås ett förbud mot att utan tillstånd yrkesmässigt använda växtskyddsmedel i handelsträdgårdar och andra kommersiella trädgårdar dit allmänheten har tillträde.

Kravet på kommunalt tillstånd vid yrkesmässig användning av växtskyddsmedel i handelsträdgårdar och andra kommersiella trädgårdar berör yrkesmässiga användare och näringsidkare som säljer växtskyddsmedel eller erbjuder tjänster inom trädgårdsområdet. Berörda myndigheter är kommunerna och i viss mån även mark- och miljödomstolarna. Vidare berörs kommunala nämnder som tillstånden söks hos men även tillsynsverksamhet som utövas av kommunerna.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och miljö- och hälsoskydds nämnden. Miljöförvaltningen har svarat med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunfullmäktiges budget 2022 framgår att utfasningen av farliga kemikalier är prioriterat. I Stockholms stads *Miljöprogram 2020-2023* (Dnr KS 2019/1040) anges bland annat under målet *Ett giftfritt Stockholm* att målbilden är att förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället inte ska hota människors hälsa eller den

biologiska mångfalden. Det innebär att staden ska verka för att halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och att deras påverkan på människors hälsa och miljö är försumbar.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till ambitionen om att införa kommunala tillstånd för användning av växtskyddsmedel och sanktionsavgifter för överträdelser.

Stadsledningskontoret bedömer att förslaget bidrar till att uppnå det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö och ligger i linje med miljöprogrammets ambitioner om *Ett giftfritt Stockholm*.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 16 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar utredningens slutsats att en miljö sanktionsavgift för överträdelse av förbud mot användning av växtskyddsmedel är ett mer effektivt styrmedel än nuvarande påföljder. En summa på 20.000 kr för yrkesmässig överträdelse, respektive 5.000 kr för överträdelser i annat sammanhang (icke yrkesmässig användning) är både proportionerligt och avskräckande.

Förvaltningen delar även utredningens syn att det är bra att återinföra tillståndsplikt för användning av växtskyddsmedel i handelsträdgårdar för att begränsa spridningen av växtskyddsmedel till miljön och begränsa allmänhetens exponering av dessa.

Angående förslaget på förtydligande av punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna anser förvaltningen att det även bör stå i stycke två att det gäller den äldre lydelsen och inte nuvarande lydelsen.

Miljöförvaltningen tillstyrker förslagen och anser att de överlag är väl genomarbetade och motiverade men att förtydligandet av övergångsbestämmelserna kan göras ännu tydligare.